

традиційні форми поєднувати з новими прогресивними, що значною мірою покращує підготовку майбутніх лікарів.

ГІГІЄНИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА БІЛКОВОЇ СКЛАДОВОЇ РАЦІОНІВ ХАРЧУВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В ДИТЯЧИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ м.ЧЕРНІВЦІ

Л.І.Власюк, Н.М.Фундюр, О.М.Жуковський, Т.І.Грачова, О.В.Кушнір, О.М.Іфтода

Буковинський державний медичний університет

58000, м.Чернівці, Театральна площа. 2

E-mail: oksankakushnir@ukr.net

Проблема здоров'я дитячого населення у сучасних умовах набуває особливого значення, оскільки погіршення економічної та соціальної ситуації, екологічного стану довкілля впливає, насамперед, на підростаюче покоління.

Рациональне харчування є одним з провідних факторів, який визначає фізичний розвиток дітей, оптимальне функціонування органів та систем організму, його адаптаційні можливості.

Важливим нутрієнтом харчових раціонів є білки, оскільки вони виконують ряд специфічних функцій (структурну, пластичну, регуляторну, транспортну, буферну, захисну, енергетичну тощо). Якісна повноцінність білкової складової визначається досягнутим вмістом тваринних білків як основного джерела оптимально збалансованих незамінних амінокислот.

Сучасні літературні дані свідчать про погіршення харчування в організованих дитячих колективах за рахунок зменшення споживання продуктів тваринного походження, овочів та фруктів. Для дітей різних вікових груп використовуються одні і тіж набори харчових продуктів та складаються однакові меню, а диференціація харчування відбувається тільки за об'ємом порцій.

Тому метою наших досліджень було вивчення та аналіз особливостей білкової складової раціонів харчування дітей дошкільного віку в дитячих навчальних закладах (ДНЗ) м.Чернівці (за даними 2007-2009 років).

Дослідження харчування дітей, що відвідували 9 ДНЗ, проводили шляхом вивчення даних з меню-розкладок за сезонами року. Визначення вмісту в харчових продуктах білків, в тому числі тваринного походження, здійснювали за допомогою спеціально розробленої програми (на основі довідкових таблиць І.М.Скурихіна). Отримані дані порівнювали з рекомендованими (2004, 2008).

Результати досліджень показали, що харчування дітей дошкільного віку у ДНЗ

м.Чернівці забезпечується з використанням свіжих та різноманітних продуктів, дотримуються вимоги до режиму харчування.

Разом з тим встановлено зменшення у раціонах кількості продуктів, які є джерелом білків, особливо тваринного походження. Так, кількість молочних продуктів була меншою за нормативне значення в середньому на 18,8%, кисломолочного та твердого сирів – на 33,3% та 40%, відповідно. Вміст у раціонах м'яса та м'ясопродуктів був меншим за необхідний на 30%, рибних продуктів – на 24,4%, яєць – на 40 %. В цілому, загальна кількість білків у раціонах 8-ми ДНЗ була нижчою за гігієнічні нормативи на 0,6-10,7% (в середньому на 5,66%). Вміст тваринних білків у раціонах всіх ДНЗ був нижчим за вікові норми на 7,67-26,94% (в середньому на 20,95%).

Отримані результати та висновки використані для розробки заходів щодо корекції харчування дітей дошкільного віку у ДНЗ м.Чернівці.

ОСОБЛИВОСТІ КОМБІНОВАНОЇ ДІЇ НІТРАТУ НАТРІЮ ТА ХЛОРИДУ КАДМІЮ НА ТВАРИН РІЗНОГО ВІКУ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД ШВИДКОСТІ АЦЕТИЛЮВАННЯ

Л. І. Власик, О.М. Жуковський, Т. І. Кметь, Н.М. Фундюр, О.Г. Кметь

Кафедра гігієни та екології Буковинського державного медичного університету,

м. Чернівці, Україна

Інститут екогігієни та токсикології ім. Л.І. Медведя

58000, Чернівці, вул. О.Кобилянської, 42

E-mail: kmet.taras@bsmu.edu.ua

У межах подальшого розвитку концепції екогенетичного підходу в токсико-гігієнічних експериментах доведено, що повільний тип метаболізму може бути маркером схильності до розвитку гострої нітратно-кадмієвої інтоксикації, про що свідчить більш виражений відсоток загибелі тварин усіх вікових груп. Встановлено, що у повільних ацетиляторів молодого та статевозрілого віку більш виражене пригнічення активності ферментів антиоксидантного захисту за умов гострого впливу нітрату натрію та хлориду кадмію. В експерименті доведено, що швидкі ацетилятори статевозрілого і старого віку схильні до розвитку підгострої нітратно-кадмієвої інтоксикації, про що свідчить більш виражене зростання у них концентрації метгемоглобіну, активності церулоплазміну та зниження рівня гемоглобіну. Показано, що профілактичне застосування настоянки ехінацеї пурпурової за умов комбінованої нітратно-кадмієвої інтоксикації забезпечувало більш виражену нормалізацію показників центральної нервової системи, стабілізацію рівня гемоглобіну і зниження метгемоглобінемії у статевозрілих та старих щурів зі швидким типом ацетилювання.